

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРАВА НАН УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ІНСТИТУТ КУП НАНУ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
Кафедра філософії та культурології
Кафедра журналістики та українознавства**

ХІІ Всеукраїнська науково-практична конференція

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ГУМАНІТАРИСТИКИ:
СВІТОГЛЯДНІ І ПРАВОВІ ПІДХОДИ, КОМУНІКАТИВНІ ТА
ПЕДАГОГІЧНІ СТРАТЕГІЇ**

Рівне, 2025

ЗМІСТ

БОШИЦЬКИЙ Ю. Л. Вітальне слово ректора Київського університету права НАН України	10
Розділ І. Світоглядні, соціокультурні та політико-правові стратегії гуманітаристики	12
СУДАКОВ В. І., ЛАПІНА В. В. Гуманітарні наслідки реальних та можливих загроз розвитку людського потенціалу України в умовах глобальних соціальних змін	12
МАТВІЙЧУК А. В. Аксиологічний аспект розвитку сучасної освіти	16
ЗАЛУЖНА А. Є. Людина та світ у філософській рефлексії екзистенціалізму	20
ТАРАСЕВИЧ Т. Ю. Юридичні механізми захисту прав людини в галузі біомедичних досліджень	23
КИРИЛЕНКО О. М. Демографічна складова сімейної політики України в умовах воєнних викликів	28
СУПРУН В. М. Дидактичні аспекти формування міжмовної комунікації у здобувачів вищої освіти	36
ДЗЮБА М. М. Туристичний компонент образу Рівненщини в медіа	39
САРНАВСЬКА О. В. Філософія змін у часи невизначеності	43
УКРАЇНЕЦЬ С. Я. Інший: від гаранта реальності до жертви цифрової прозорості	46
ГУМЕНЮК С. М. Літературний спадок Паїсія Величковського як джерело дослідження українсько-афонських взаємозв'язків XVIII ст.	50
КРУПКА О. В. Уявлення про «вітчизну» в українській історіографічній і літературній традиції XVIII ст.	54
РОГОЗІННІКОВА К. С. Кібербезпека як елемент забезпечення прав і свобод людини в умовах цифровізації	59
ДЕНИСЮК П. Д. Межі судового контролю при оскарженні рішень про закриття кримінального провадження	63

Володимир СУПРУН,
доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри журналістики та українознавства
Національного університету водного господарства та
природокористування

ДИДАКТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ МІЖМОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Вища освіта в Україні та світі стає свого роду маркером не стільки професійних умінь та навичок, скільки високої культури особистості, ерудиції й охопності гуманітарних знань, можливості їх аналізувати й зіставляти. Тому сучасний стан розвитку вищої освіти характеризується зростанням ролі міжмовної комунікації як базового компонента професійної та соціокультурної діяльності майбутніх фахівців. Євроінтеграційні процеси, інтернаціоналізація освітнього простору, цифровізація та академічна мобільність студентів детермінують потребу в удосконаленні дидактичних підходів до формування здатності майбутніх фахівців ефективно спілкуватися кількома мовами. Міжмовна комунікація у вищій школі виходить за межі традиційного вивчення мови й постає як інтегрований, міждисциплінарний феномен, що охоплює лінгвістичні, літературознавчі, історичні, культурологічні, філософські та професійно спрямовані знання.

Міжмовна комунікація у системі вищої освіти розглядається як здатність суб'єкта орієнтуватися у двох і більше мовах відповідно до комунікативної ситуації та професійних вимог, що включає мовленнєві вміння, когнітивні механізми лінгвістичного аналізу та інтерпретації інформації, соціокультурну обізнаність, необхідну для уникнення міжкультурних бар'єрів, прагматичну компетентність, тобто здатність адекватно добирати мовні засоби відповідно до контексту ситуації.

Звідси міжмовна комунікація все частіше постає як інтегрована професійно-комунікативна компетентність, що формується не лише в парадигмі мовних дисциплін, а й у процесі міждисциплінарної взаємодії, проєктної діяльності, роботи з цифровими ресурсами та оригінальними джерелами.

Ефективне формування міжмовної комунікації передбачає створення умов, за яких студенти мають використовувати різні мови в реальних або наближених до реальних ситуаціях. Мовні завдання повинні бути орієнтовані на досягнення конкретних цілей: проєктної діяльності, ведення дискусії чи полеміки, аналізу того чи іншого практичного кейсу тощо. Тому формування міжмовної комунікації зумовлює інтеграцію знань з педагогіки, філології, психології, соціології, філософії, культурології. Залучення спеціального контексту сприяє застосуванню мовних умінь у фахових ситуаціях майбутньої професії.

Будь-яка мовна взаємодія передбачає культурну обумовленість. Тому навчання має враховувати цивілізовані моделі поведінки, особливості вербальної та невербальної взаємодії, норми мовного етикету.

Умовою формування міжмовної комунікації є створення мультилінгвального освітнього середовища, яке передбачає використання різних мов у навчальній діяльності: викладання дисциплін рідною та іноземною мовами, роботу з автентичними текстами, участь у міжнародних онлайн-курсах, створення двомовних проєктів. Це сприяє невимушеному засвоєнню навичок мовного адаптування. Процес формування міжмовної комунікації інтенсифікується завдяки використанню передовсім цифрових технологій: онлайн-платформ, електронних словників, мовних корпусів, автоматизованих тренажерів тощо. Важливою є не заміна мовної діяльності цифровими засобами, а їхнє дидактичне використання.

Разом з тим, соціокультурна компетентність є необхідною умовою міжмовної взаємодії. Формування міжмовної комунікації включає національно-ментальне самопізнання та розвиток здатності до адекватного сприймання різних культурних кодів.

Отож, формування міжмовної комунікації у здобувачів вищої освіти є багатовимірним дидактичним процесом, який поєднує лінгвістичні, культурні, літературознавчі, філософські, історичні та професійно орієнтовані конституенти. Ефективність цього процесу залежить від створення відповідного освітнього середовища, впровадження інтерактивних методів, цифрових технологій, розвитку вмотивованості студентів і професійної компетентності викладача. Врахування зазначених дидактичних аспектів сприяє формуванню конкурентоздатних фахівців, здатних до ефективної мовної комунікації, обумовленої контекстом і потребами ринку праці.

Література

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. Львів : ПАІС, 2004. 342 с.
2. Білик Н. Л. Міжкультурна комунікація в системі професійної підготовки студентів. Київ : Знання, 2018. 233 с.